

Benim yabancı polisiyelerim / makale

Category: Detektif proza, Kitapcy, Romanlar

написано kitapcy | 22 января, 2025

Benim yabancı polisiyelerim / makale BENİM YABANCI POLİSİYELERİM

Dedektif Dergi'nin konuklarına, yine yeni yeniden merhabalar efendim. Uzun ve bir o kadar da soğuk giden havalarda yapılacak en güzel şeylerden biri değil mi kitap okumak? Özellikle hafta sonu, şöyle sıcacık bir kanepede kitap sayfaları arasında kaybolmayı çocukluğumdan beridir çok severim. Hele bu kitap bir de polisiye ise değmeyin keyfime. İlk polisiye kitabım ülkemizden bir yazara aitti, çok severek ve merakla okumuştum. O zamana kadar ise polisiye romanlar ile henüz tanışmamıştım. Zaman içinde adeta tutkuya dönüşen bu durum, gerek yerli gerekse yabancı polisiye roman yazarlarını keşfettikçe, hayata bakış açımı ve çevrede yaşanan olaylara ait görüşümü de bir hayli değiştirdi. Ezcümle, polisiye okumak tıpkı bilimsel makale okumak gibidir, iddia ediyorum ki ufkunuzu genişletip daha analitik düşünmenizi sağlar.

Fark ettim ki, derginin ilk sayısından beridir ağırlıklı yerli polisiye kitaplara dair yazmışım. Tabii polisiye romanlara ilgi duyup da bu konuda yabancı yazarların romanlarını okumamak mümkün değil. Ve Dan Brown, Stephan King, Grange gibi oldukça popüler yazarların yanında, belki az bilindik, belki de hiç bilinmedik olduğunu düşünerek naçizane, ufak önerilerde bulunmak istedim. E hadi o zaman başlayalım sevgili okur.

■ KIYAMET / Andrej Nikolaidis

1974, Saraybosna/Bosna Hersek doğumlu yazar, Sin adlı romanıyla 2011'de Avrupa Birliği Edebiyat Ödülünü kazanmıştır. Ülkemizde pek bilinmeyen yazarın Türkçeye çevrilen ilk polisiye romanıdır Kıyamet. Adriyatik kıyısında küçük bir

sahil kasabası olan Ulcinj’de, Haziran ayında soylu bir aile katledilir. Polisin, sıradan bir vaka olarak ele aldığı bu vahşi katliam, kitabın kahramanı dedektifimiz tarafından incelenmeye başlanır. Vee Haziran ayının ortasında kar yağmaya başlar, evet hem de lapa lapa kar! Herkeste aynı endişe hâkimdir, bu kar acaba dünyanın sonunu mu haber vermektedir. Kıyamet kitabı için özünde polisiye bir kitap diyebiliriz lakin çoğunlukla, kitabın kahramanı dedektif ile oğlu arasındaki kopuk ilişkiyi de gözler önüne sermektedir. Hikâyedeki psikolojik tahliller ise bana Freud’un ebeveyn-çocuk ilişkisine bakışını anımsattı. Bu minvalde yazarın Freud’dan etkilenmiş olabileceğini düşünüyorum. Romanda kıyamete inanan insanların gözünden bakmaya çalışmış yazar, örneğin Haziran ayında lapa lapa kar yağması, ölülerin dirilmesi, şehrin binlerce kilometre uzağında İzmir’de hasta bir çocuğun iyileşmesi, kayıpların bulunması, başka cinayetlerin işlenmesi, depremlerin olması gibi. Ezcümle, polisiye bir kitapta, katil/katiller ve suç ilişkisinin yanında, mistik bir edebi doyuruculuk bulmak isteyen okurlara tavsiyemdir Kıyamet.

■ GUGUK KUŞU / Robert Galbraith

Robert Galbraith, aslında Harry Potter serisi ile tanıdığımız yazar J.K.Rowling’in Dedektif Cormoran Strike serisinde kullanmayı tercih ettiği takma isim. Kitap, üçleme bir seriden oluşuyor, Guguk Kuşu serinin ilk kitabı. Romanın baş aktörü ise; eski bir asker, yeni dedektif olan Cormoran Strike’dır. Cormoran, geçmişinde yaşadığı olaylar nedeniyle psikolojisini kaybetme noktasına gelen, özel hayatı tamamen bitmiş ama hayata tutunabilmek için bir çıkış noktası yakalamak istemektedir. Beklediği fırsat ise, güzel bir manken olan Lula Landry’in evinin balkonundan düşerek ölmesi ile ayağına gelir. Lula’nın abisi ise, söylenenlerin aksine kardeşinin intihar ettiğine inanmamaktadır, olayı araştırması için özel dedektifimizi tutar. Cormoran, Lula’nın ölümünü araştırıp ipuçlarını toplamaya başladığında, bunun kusursuz bir cinayet

olduğunu anlamıştır. Ve bundan sonrası, zihin oyunları ile örölü bir ağ gibi şekillenmeye başlamıştır. Robert Galbraith, Guguk Kuşu romanı ile okurlarına polisiye bir gerilimin yanında sağlam bir kurgu da sunuyor. Basit gibi görünen detayların aslında ne kadar önemli olduğunu, ipuçlarının dikkatli bir şekilde takip edilmesinin gerekliliği ve aslında masum gibi görünen herkesin günün birinde cinayet işleyebileceğini vurguluyor yazar. Okunması keyifli bir kitaptı benim için, hele ki ipuçlarını dedektifle birlikte bulmaya çalışmak, tıpkı puzzle yapmak gibi heyecan verdi bana. Cormoran Strike karakterini ayrıca sevdim, serinin diğer kitapları olan İpekböceği ve Kötölük Kariyeri'ni de aynı keyifle okuduğumu söylemek isterim.

■ NEMESIS / Jo Nesbo

İskandinav polisiyesine giriş yapmak için seçtiğim bu kitabı pek sevdiğimi söyleyemeyeceğim. Hadi sizdensaklamayayım, hatta hiç sevemedim, kuzeyin insanları gibi soğuk bir deneme oldu benim için. Roman, bir banka soygunu sırasında banka görevlisinin öldürölmesi ile başlıyor. Konuya cinayet masasından dedektif Harry Hole dâhil oluyor ve polisimiz bir gün eski kız arkadaşı tarafından evinde yemeğe çağrılıyor. Ancak kız arkadaşı ertesi gün ölü bulunuyor. Cinayet zanlısı olarak da Harry görölüyor. Çok geçmeden Harry, kimliğini bilmediği birisinden gizli mailler almaya başlar. Tüm olanlardan haberdar olduğunu söyleyerek tehditler savurur. Harry zor durumdadır, hem bankada işlenen cinayeti, hem sevgilisinin ölümü ve e-postaları kimin gönderdiğini bulmak zorundadır.

Kitabı sıkılarak bitirdim, çünkü gereksiz uzatmalar ve diyalogların olması heyecanımı köreltti açıkçası. İç içe olay örgüsünü kafamda oturtamadım, karakterler fazla karışık geldi, keyif alamadım okurken. Hele ki ortalara doğru afakanlar bastı beni, sırf meraktan bitirdim kitabı. İskandinav polisiyesini ya çok sevenler var ya da benim gibi hiç sevemeyecek olanlar. Ortasına rastlamadım şimdiye kadar. Ben genel anlamda soğuk

İskandinav edebiyatından hoşlanmadığım için, bu türe devam edemeyeceğim kesin. Ama değişik yazarları denemekte fayda var elbette. Zaman içinde kendinize ait bir polisiye kitap zevki oluşturmanıza katkısı olacaktır.

■ ÖLÜM FERMANI / Andreas Gruber

Ve sıradışı, psikolojik bir gerilim olan Ölüm Fermanı da, beğenerek okuduğum ve gerilimi derinden hissettiğim iyi kitaplar listemde yerini almış bulunmaktadır. Bir seri katil, sapkın bir oyun, açlıktan ölen kurbanlar.. Katilimiz zavallı kurbanlarını ya mürekkepte boğar, ya da betona gömer. Nerede bir manyaklık varsa kendisinde fazlasıyla mevcuttur. Kurbanlardan birinin kızı olan, Münih emniyetinde çalışan Sabine Nemez isimli bir komiser, bir süre sonra katilin, aklın sınırlarını zorlayan bu cinayetleri eski bir çocuk masalından etkilenererek işlediğini ortaya çıkarır. Ve oyun henüz bitmemiştir, tüyler ürperten bu masal da katiln işlemeyi planladığı daha vahşi işkenceler beklemektedir. Bakalım bu seriye bağlanan vahşi cinayetleri ne zaman durdurabilecekler? İş işten daha fazla geçmeden bulsunlar lütfen dediğim anları hala hatırlıyorum.

Ne yalan söyleyeyim, bu satırları yazarken bile yine ürpermedim değil. Bir de okurken düşünün siz. İçiniz bu kadar kan ve vahşeti kaldırabilecekse okumanızı tavsiye edebilirim. Kurgusu sağlam bir kitap, tempo ve heyecan hiç düşmüyor. Okurken rahat nefes alamadığım zamanlar oldu mesela, hiç abartmıyorum, en son ne zaman bu kadar gerildiğimi de hatırlamıyorum. Sinirleriniz sağlam ise kesinlikle okuyun derim.

■ YOLCU 23 / Sebastian Fitzek

Fitzek kitapları ile yeni tanıştım ve ilk okuduğum kitabı Yolcu 23 oldu. Artık polisiyede daha uç noktalarda kitap arayışımı sürdürürken, bir anda Fitzek severlerin arasında buldum kendimi. Gerilim ve korku ile harmanlanmış bir polisiye okumak beni fazlasıyla tatmin etti. Fitzek'in kitapları çok

satanlar listesinde ve bu konuda bir hayli ünlü bir yazarmış, kendisiyle geç tanıştık ama geç olsun da güç olmasın değil mi? Yolcu 23 adı aslında istatistikî bir önermeden geliyormuş. Söylenenlere bakılırsa, her yıl ortalama 23 kişi deniz yolculuğu sırasında ortadan kayboluyormuş. Kitabın kurgusu da bu önermenin üzerine kurulu zaten. Berlin Polis Departmanından psikolog/polis uzman Martin Schwartz, beş yıl önce karısını ve oğlunu bir gemi yolculuğunda kaybetmiştir. Yaşadığı acıyı tahmin edersiniz, bunu unutabilmek adına ya da kendini cezalandırmak için, en tehlikeli görevleri kabul etmektedir. Bir gün yaşlı bir kadın yazardan telefon gelir. Kadın ona Sultan of the Seas gemisine mutlaka binmesini ve ailesinin başına gelenleri bulacak ipuçları olduğunu söyler. Bunun üzerine Martin, gemiye biner. Sonrasında ise tuhaf ve ürpertici, bazen sinir bozucu olaylar zincirinin tam ortasında bulur kendini.

Kitabın bazı bölümleri beni fazlasıyla etkiledi. Özellikle insanların ölüm sebebi ve çocuklarla ilgili kısımlar rahatsız ediciydi. Buna rağmen, olay örgüsünü tahmin edemediğim bir kitap oldu benim için. Değişik, karanlık bir yönü var yazarın. Okuyucunun hayal gücü sınırlarını zorluyor, bitirene kadar da elinizden bırakamıyorsunuz. Psikolojik korku/gerilim polisiyesi seviyorsanız muhakkak önerebileceğim bir kitap Yolcu 23. Bu kitabı ise en hafif gerilimli olanıymış, hafifi buysa diğerlerini düşünemiyorum bile. Fitzek okumaya Yolcu 23'den başlamanızı öneririm, eğer sizde benim gibi severseniz, dozu yavaş yavaş artırabilirsiniz. Ben de öyle yapacağım çünkü.

Polisiye dergimizin güzide okurları; polisiye kitap önerilerim elbette ki bunlarla sınırlı değil, merak etmeyin ileriki sayılarımızda da kitap önerilerimin devamı gelecek. Kafanızı karıştırmadan, polisiyenin her türünden bir kitap seçmeye özen gösterdim ki, seçenekler arasında sade bir başlangıç olsun. Sevgiyle, kitapla ve bizimle kalın.

Özlem SOLAK. Detektiv proza